

Trafikverkets rapport. Längre lastbilar på det svenska vägnätet

Sammanfattning

Trafikverket visar i sin utredning att ett första upplåtande av ca 450 mil av vägnätet för längre lastbilar ger en mycket hög samhällsekonomisk nytta, framför allt tack vare att kostnaderna för nödvändiga åtgärder i vägnätet är relativt låga i förhållande till nyttorna med upplåtandet.

Vinnova instämmer i utredningens slutsatser.

Andra aspekter som bör beaktas

Vinnova konstaterar att Trafikverket i arbetet med rapporten har haft ett väl utvecklat förankrings- och samrådsförfarande med industri- och transportföretag, samt branschorganisationer. Då utredningens förslag även medför svårbedömda miljöeffekter, så kunde även miljöorganisationer getts samma möjlighet. Detsamma gäller remissinstanserna för utredningen, där endast Naturvårdsverket finns med från ”miljösidan”.

Vinnovas ställningstaganden

Avsnitt 2. Näringslivets behov och övergripande förutsättningar...

Vinnova har inga invändningar mot utredningens beskrivningar.

Avsnitt 3. Författningsändringar

Vinnova har inga invändningar mot utredningens förslag om författningsändringar.

Avsnitt 4. Analys av möjligheterna att upplåta vägnätet för längre lastbilar

Vinnova har inget att erinra mot analysen.

Avsnitt 5. Analys och förslag på lämpliga vägar för längre lastbilar

Vinnova har inget att erinra mot analysen och förslagen.

Avsnitt 6. Konsekvensanalys av att tillåta längre lastbilar på det svenska vägnätet

Ett införande av längre lastbilar leder tveklöst till högre transporteffektivitet och åtminstone på kort och medellång sikt lägre klimatpåverkan. Utredningen konstaterar dock att viss överflyttning kommer att ske från järnväg och sjöfart till väg på grund av transportkostnadseffektiviteten ökar för vägtransporterna. Det kommer också att uppstå inducerad trafik. Utredningen lyfter möjligheten att neutralisera oönskade överflyttningseffekter och i

stället främja överflyttning till järnväg och sjöfart samt intermodala transporter genom att kombinera ett upplåtande av vägnätet för längre lastbilar med ökad tillgång till kombiterminaler samt styrmedel. Bland annat nämns att klimateffektiviteten skulle gynnas ytterligare av ett samtidigt införande av en kilometerbaserad avgift för lastbilar.

För att påtagligt öka klimateffektiviteten fram för allt på längre sikt bedömer Vinnova att fördjupade analyser bör göras för att införa olika former av incitament och styrmedel i kombination med upplåtande av vägnätet för längre lastbilar.

Vinnova vill också lyfta en varning för att den beräknade åtgärdskostnaden kan vara alltför låg, då kommunernas kostnader för åtgärder av på- och avfarter inom det kommunala väghållaransvaret endast har beräknats översiktligt i utredningen.

Avsnitt 7 Förslag till fortsatta steg mot ett införande av längre lastbilar

Vinnova har här inga invändningar mot utredningens förslag, men vill särskilt bejaka forskningsbehoven som lyfts av Trafikverket. Det gäller dels längre lastbilars påverkan på trafiksäkerheten, som exempelvis omkörningsrisker, dels forskning huruvida nya intermodala upplägg kan bli resultat av förbättrad ekonomisk lönsamhet på grund av längre lastbilar. Även vad gäller överflyttningar i förhållande till samtidiga reformer och styrmedel i övrigt, behövs ytterligare kunskap.

Avsnitt 8 Referensförteckning

Vinnova noterar att utredningen endast i begränsad omfattning refererar till projekt/publikationer från den stora volymen av projekt som har genomförts inom ramen för FFI-programmets HCT-satsning.

I detta ärende har generaldirektör Darja Isaksson beslutat. Märta Brolinson har deltagit i handläggningen av ärendet och Per Norman har varit föredragande.

Darja Isaksson